

Gaetano Donizetti

(1797. – 1848.)

La conocchia

La lontananza

Me voglio fà 'na casa

Ottorino Respighi

(1879. – 1936.)

Nokturno

Giuseppe Verdi (1813. – 1901.)

Non t' accostare all 'urna

In solitaria stanza

Nell' orror di notte oscura

Il poveretto

Stornello

Ottorino Respighi

(1879. – 1936.)

Menuet

Intermezzo – serenata

Vincenzo Bellini (1801. – 1835.)

Malinconia, Ninfa gentile

Vanne, o rosa fortunata

Per pieta, bell' idol mio

Ma rendi pur contento

Ottorino Respighi

(1879. – 1936.)

Valse caressante

Gioachino Rossini

(1792. – 1868.)

Il rimprovero

L' invito

Anzoleta avanti la regata

AN ITALIAN SONGBOOK

G. Verdi, V. Bellini, G. Rossini,
G. Donizetti, O. Respighi

Nera Gojanović & Gordana Pavić

HRVATSKO NARODNO
KAZALIŠTE U ŠIBENIKU
SEZONA 25/26

HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE
U ŠIBENIKU

Kralja Zvonimira 1, 22 000 Šibenik

producent@hnksi

+358 (22) 212 473

Pratite nas na društvenim mrežama:

@hnkusibeniku

www.hnksi.hr

Grad Šibenik

HEP

NERA GOJANOVIĆ

Nera Gojanović rođena je u Šibeniku gdje je završila osnovno i srednje glazbeno obrazovanje. Na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu završila je diplomski (u klasi Snježane Bujanović Stanislav), a potom poslijediplomski studij opernoga pjevanja (u klasi Nelli Manuilenko). Na Sveučilištu u Zadru dodatno je stekla i nastavničke kompetencije.

U svom dosadašnjem umjetničkom radu održala je značajne koncerte kao što je ostvarila i značajne uloge unutar hrvatskih opernih produkcija. Suradivala je sa renomiranim ansamblima; Hrvatski barokni ansambl, Zagrebački kvartet, Kvartet Porin, Trio Orlando, Zadarski komorni orkestar, Mostarski simfonijski orkestar, te sa vrsnim dirigentima; Pavle Dešpalj, Ivo Lipanović, Ivan Repušić, Nada Matošević, Robert Homen, Josip Šego, Hari Zlodre, Aleksandar Kojić...

Osim kao operna umjetnica, mezzosopranistica s bogatom dvadesetogodišnjom praksom, stekla je vrijedno iskustvo i kao autorica brojnih članaka, feljtona, osvrti i kritika u stručnim i popularnim glazbenim i inim publikacijama. Kao organizatorica i promotorica sudjelovala je u brojnim projektima među kojima se ističe: Festival klasične glazbe *Musica appassionata* od 2009.; Izložba i koncert posvećeni 25. obljetnici smrti umjetnice Majde Radić 2009.; Međunarodni vokalni majstorski tečaj posvećen istoj umjetnici 2011.. i dr.

Producentica je i dviju produkcija u Hrvatskom narodnom kazalištu u Šibeniku: Menottijeva *The Medium* 2010/2011. i Brittenova *The turn of the screw* 2013./2014. Ujedno, bila je inicijatorica uključivanja Hrvatskoga narodnog kazališta u Šibeniku u Udrugu europskih povijesnih kazališta 2013.

Posljednjih godina, u fokusu su joj koncertni projekti za koje provodi vrijedna arhivska istraživanja (npr. *Opera perduta*; *Il' brillo di Rossini*; *Tragom hrvatske glazbene lirike*; *Glazba iz ženskog pera*; *Just Brahms*; *Just Rahmanjinov*) i dr. Ponukana time produbljuje istraživačka znanja te se posvećuje i znanstvenom, odnosno, interdisciplinarnom pristupu temama vezanim uz operni život Zadra i Šibenika. Svoje prvo znanstveno izlaganje imala je u svibnju 2025. godine u HAZU- u Zagrebu u sklopu Međunarodne muzikološke konferencije.

GORDANA PAVIĆ

Gordana Pavić rođena je u Zadru gdje je u glazbenoj školi „Blagoje Bersa“ završila osnovno i srednje glazbeno obrazovanje u klasi mr. Zlate Eterović. Diplomirala je 1996. godine pri muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi prof. Jakše Zlatara, a u istoj klasi 2006. godine završila je poslijediplomski studij usavršavanja. Od 1999. godine živi u Šibeniku gdje radi u glazbenoj školi Ivana Lukačića kao profesora klavira. U predanom pedagoškom radu bilježi uspjehe svojih učenika na brojnim natjecanjima, te obavlja dužnost pročelnice klavirskog odjela.

Osim pedagogije uspješno se bavi i koncertnom djelatnošću, kao solist, korepetitor, komorna glazbenica ili članica orkestra. Ostvaruje brojne umjetničke

suradnje, ponajprije sa mezzosopranisticom Nerom Gojanović, ali i sa drugim umjetnicima, klarinetistom Borisom Plazibatom, violistom Lucijom Brnadić, zagrebačkim kvartetom Porin, Zadarskim komornim orkestrom te sa dva najstarija šibenska društva, ŠPD Kolo i Šibenskom narodnom glazbom.

VINCENZO BELLINI

Vincenzo Bellini talijanski je skladatelj rođen u Catani, 3. 11. 1801.

Glazbu je prvo učio privatno kod djeda, a potom na Konzervatoriju u Napulju. Debitirao je kao operni skladatelj 1825., a popularan postao 1827. kada mu je s uspjehom izvedena opera *Il pirata* u milanskoj Scali. Nakon više uspjeha, 1833. skandalozno je propala izvedba njegove opere *Beatrice di Tenda* na premijeri u venecijanskom kazalištu La Fenice. I opera, „Zaira“, bila je veliki neuspjeh, ali opera *I Capuleti e i Montecchi* ponovno vraća Bellinija u sam centar opernog života tog vremena.

Bellini je napustio Italiju i otišao u Englesku, te se potom trajno nastanio u Francuskoj. Godine 1835. doživio je trijumf u Parizu operom *I Puritani*. Bellini je izrazit majstor duge izražajne melodijske linije ranoga talijanskog romantičkog bel canta, kojim je utjecao, među ostalima, i na F. Chopina. Skladao je za pjevače koji su bili majstori bel canta, načina pjevanja koji je isticalo vokalnu spretnost i preciznost. Bio je jako osjetljiv u odnosu teksta prema glazbi, i njegove opere dobile su najveći dramatični utjecaj kroz njegovu melodiju, kojima su se često divili i još se dive zbog karakteristične koncentrične ljepote.

Opus mu obuhvaća 12 opera, među kojima se posebno ističu popularna lirska tragedija *Norma* (1831.), melodrame *La straniera*, (1829.) i *La sonnambula*, (1831.) te opera seria

I puritani (1835.), koje se izvode i danas. Pisao je i crkvenu (mise), svjetovnu vokalnu (romance, ariette) i instrumentalnu glazbu (simfonije, skladbe za glasovir i orgulje).

Umro je u Puteauxu pokraj Pariza 1835. godine. Njegovi ostaci preneseni su i pohranjeni u katedrali u Cataniji 1876. godine, a u *Museo Belliniano* čuvaju se sve njegove stvari i notni materijal.

GIOACHINO ROSSINI

Gioachino Rossini talijanski je skladatelj rođen u Pesaru, 29. 02. 1792.

Debitirao je 1810. godine u Veneciji komičnom operom „Bračna mjenica“, u kojoj slijedi stil kasnonapuljske škole. U razdoblju do 1823. godine skladao je za talijanska kazališta 30-ak raznovrsnih opera, a u tom razdoblju nastala je i njegova najpoznatija opera *Il barbiere di Siviglia*, remek-djelo talijanskog buffo-stila. Od 1824. godine angažiran je u Parizu kao direktor Talijanskog kazališta. U zenitu stvaralačkih snaga i na vrhuncu slave prestao je sa skladanjem opera, a do kraja života, u drugim glazbenim vrstama, dao je malo: zbirka arija i dvopjeva „Muzičke večeri“, „Stabat Mater“, „Malu svečanu misu“ i nekoliko prigodnih vokalnih djela.

Široj je publici najpoznatiji kao skladatelj opere buffe. Ali pak, jedno od najvažnijih razdoblja Rossinijeve skladateljske karijere bilo je vrijeme između 1815. i 1822. godine tijekom kojega je skladao devet opera seria. Mnogo je zanimljivih anegdota iz skladateljevog života napisano; ali jedna od njih svakako najbolje opisuje „nestašni duh“ koji ga je krasio, a što se svakako kao karakterna osobina ocrtalo i na njegovo skladanje. Rossini je govorio da se pjevači dijele u tri kategorije: - Najprije treba spomenuti one koji imaju glas, ali ne znaju pjevati; na drugom su oni koji znaju pjevati, ali nemaju glasa, a zatim dolaze na red oni koji niti imaju glasa niti znaju pjevati. – A gdje su onda oni koji imaju glasa i znaju pjevati? – upita ga prijatelj. – Ah, dragi moj, - reče Rossini – ti postoje samo u mašti skladatelja. –

Obzirom da su Rossinijeve opere nezaobilazan dio repertoara svake operne kuće, ali i svakog opernog pjevača izgleda da su se ipak Rossinijevi pjevači iz mašte pojavili i u glazbenoj zbilji.

GAETANO DOMENICO DONIZETTI

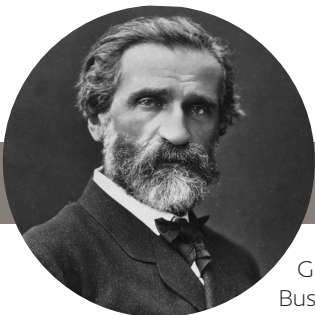

Gaetano Domenico Donizetti, talijanski je skladatelj rođen u Bergamu, 29. 11. 1797.

Rođen je u skromnoj obitelji, kao peto od šestoro djece tkalca Andrea Donizettija i Domenice Nave. Njegov djed Izett, porijeklom Škot iz grofovije Perth, priključio se vojsci i postao zarobljenik generala la Hoche tijekom posljednje invazije na Irsku. Postavši generalov osobni tajnik, došao je u Italiju te oženivši se Talijankom, promijenio prezime u Donizetti. U sjećanje na djeda, Donizetti će kasnije skladati operu „Lucia di Lammermoor“, prema romanu književnika Sir Waltera Scotta. Umjetničku karijeru započeo je kao skladatelj simfonija, komornih i crkvenih djela. Kasnije se potpuno posvetio operi. U početku je pod Rossinijevim utjecajem, ali je ubrzo pronašao put do vlastite operne dramatičke, pripravlajući pravac kojim će nastaviti Giuseppe Verdi.

Prve Donizettijeve opere, nastale pod Rossinijevim utjecajem, izvodile su se u Veneciji bez većeg uspjeha. Veći uspjeh postigao je tek operom *Anna Bolena*, pisanom 1830. za milansku Scalu. Iste god. preselio se u Napulj i ondje djelovao kao ravnatelj Kraljevske opere i od 1834. kao profesor kontrapunkta i kompozicije na Konzervatoriju. Tu je nastala komična opera *Ljubavni napitak* (*L'elisir d'amore*, 1832), jedan od vrhunaca njegova skladateljstva. Od 1835. povremeno je odlazio u Pariz, gdje mu je bilo praižvedeno nekoliko djela. Iste godine predstavio je u Napulju svoje remek-djelo, ozbiljnu operu *Lucia di Lammermoor* (po W. Scottu). Posljednje veće uspjehe postigao je operama *Linda di Chamonix* (Beč, 1842.) i osobito *Don Pasquale* (Pariz, 1843.). Nakon 1845. ozbiljno je duševno obolio i umro od progresivne parali-

ze. Donizetti pripada naraštaju talijanskih opernih skladatelja prije pojave Verdija, koji je talijansko umijeće bel canta uspješno prenio iz klasicizma u rani romantizam. Donizetti je autor golema opusa s više od 600 skladbi. Skladao je 74 glazbeno-kazališna djela, vokalnu glazbu sakralna značaja (5 misa i 40-ak dijelova misa, 5 kantata i oratorija i 60-ak drugih crkvenih djela), vokalne svjetovne skladbe (31 kantatu i himnu, 35 skladbi za glas i orkestar), vokalnu komornu glazbu (canzonette i 270 pjesama za glas i glasovir) te mnogobrojne instrumentalne skladbe: za orkestar (uz ostalo, 13 simfonija i 4 koncerta), 20 kvarteta i mnogo komornih djela (notturmi, kvinteti, seksteti, sonate, trija, varijacije, plesovi i dr.).

GIUSEPPE VERDI

Giuseppe Verdi talijanski je skladatelj rođen u mjestu Roncole kraj Busseta, 10. 10. 1813.

Vodeći talijanski operni autor 19. st. glazbenu naobrazbu započeo u Bussetu, gdje je djelovao kao orguljaš i skladatelj prigodnih skladbi. S 19 godina neuspješno se pokušao upisati na Konzervatorij u Milanu, pa je pohađao privatne sate kompozicije kod Vincenza Lavigne. Neko vrijeme ravnao je glazbenim životom Busseta, no nakon uspješnoga debija u milanskoj Scali operom *Oberto*, grof San Bonifacia (Oberto, conte di San Bonifacio, 1839.) djelovao je uglavnom u Milanu. Operom *Nabucco* (1842.), koja rodoljubne ideje zaodijeva u povijesno ruho, započeo je strjelovit proboj na talijanskim opernim pozornicama, koji je kulminirao velikim uspjehom opera *Rigoletto* (1851.), *Il trovatore* (1853.) i *La traviata* (1853.). Međunarodnu slavu učvrstio je inozemnim narudžbama, posebice za *Aidu* (1871.) povodom otvorenja Sueskoga kanala. Kao pristaša risorgimenta te glazbeni konzervativac i protivnik utjecaja simfonijske glazbe na operu, pomalo razočaran političkim i estetičkim prilikama u Italiji, gdje je ojačala kozmopolitska glazbena kultura, Verdi se djelomice povukao iz javnoga života i manje skladao. Ipak, posljednje su mu dvije opere (*Otello*, 1887.; *Falstaff*, 1893.) izrazito inovativne.

S iznimkom malobrojnih komornih i vokalnih skladbi te Rekvijema (1874.), Verdi je isključivo operni skladatelj te i danas velik dio repertoara opernih kuća čine njegove opere. Odlukive ih neposredan ritam, jednostavniji harmonijski jezik te naglašena izražajnost melodije, oblikovanje koje na razini pojedinih opera pokazuje visok stupanj jedinstva. Zahtjevan u radu s libretistima, Verdi je bio sklon predlošcima velikih dramatičara poput W. Shakespearea i F. Schillera, te neprestanom traženju novih rješenja, zbog čega niz od 26 opera očituje raznolik razvojnu putanju.

Verdijevo stvaralaštvo može se podijeliti u tri faze. U prvoj (1839.–53.) nadovezuje se na tradiciju, ponajviše G. Donizettija. Uz zbor kao nositelja kolektivnih težnji, naglasak je pretežno na pojedincima (koji najčešće formiraju ljubavni trokut) i njihovoj glazbenoj karakterizaciji, a važnu ulogu pritom imaju ansambli.

Drugu fazu (1853.–71.) obilježava odlučujući utjecaj francuske velike opere, ponajviše u *Les Vêpres sicilienne*s (1855.) i *Don Carlosu* (1867., revidiran 1884.), praizvedenima u Parizu na francuskom jeziku, ali i u *Un ballo in maschera* (1859.). Opere iz te faze postale su opsežnije i raznolikije i u njima se, odmakom od melodrame, mijesaju žanrovska obilježja.

Osim što harmonijski jezik, orkestralni slog te dramaturška uloga motiva postaju još složeniji, za posljednje stvaralačko razdoblje (1871.–1903.) značajna je suradnja s libretistom posljednjih dviju opera, A. Boitom. Ona je uvelike utjecala na moderniju dramaturgiju i snažniji kontinuitet glazbenoga zbivanja u *Otellu* te na netipičan povratak tradiciji komične opere i ironično poigravanje s tradicijom, tj. oblicima instrumentalne glazbe u *Falstaffu*. Verdija se smatra jednim od najpopularnijih i najutjecajnijih opernih skladatelja svih vremena.

OTTORINO RESPIGHI

Ottorino Respighi talijanski je skladatelj rođen u Bologni, 9. 07. 1879. Glasovir i violinu počeo je svirati već u ranom djetinjstvu, a prvu stručnu glazbenu naobrazbu dobio je u bolonjskom Liceo Musicale učeći violinu i violu (F. Sarti) te kompoziciju (L. Torchi, G. Martucci). Početkom XX. stoljeća u dva je navrata učio orkestraciju kod N. Rimski-Korsakova, što je znatno utjecalo na njegov skladateljski rad, a zatim je u Berlinu kratko učio kod M. Brucha. Vrlo rano počeo se zanimati za ranu glazbu (uglavnom XVII. i XVIII. st.) što je, osim u skladateljskim postupcima, očitovao kroz mnogobrojne transkripcije. Godine 1913. preselio se u Rim, gdje je postao profesor na Liceo Musicale di S. Cecilia, a poslije i ravnatelj novoosnovanoga Conservatorio di S. Cecilia. U Rimu je skladao orkestralna djela, po kojima je i danas najpoznatiji, a na području opere ostvario je plodnu suradnju s libretistom Claudiom Guastallom. U skladateljskom radu Respighi je varirao između modernih ideja i tradicionalnih strujanja do utjecaja rane glazbe (npr. Concerto gregoriano za violinu i orkestar), i jedan je od obnovitelja talijanske glazbe XX. stoljeća na orkestralnom području. Njegova je glazba u osnovi tonalitetna i prvenstveno koloristički bogata. Uz opere (*Semirama*, 1910.; *La Fiamma*, 1934.), kantate (*Aretusa*, 1911.) i balete skladao je komorna i glasovirska djela te solo pjesme, a često i korepetirao različitim pjevačima. Najpoznatiji je po simfonijskim pjesmama (*Fontane di Roma*, 1917.; *Pini di Roma*, 1924.; *Feste romane*, 1928.).